

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta

Aika 20.02.2023 klo 09:00 - 11:44

Paikka Pohjois-Savon hyvinvointialue, hallintokeskus, rak 10, 1 krs.

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 10	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 11	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 12	Asioiden käsittelyjärjestys	6
§ 13	Ajankohtaiset asiat	7
§ 14	Perhe- ja vammaispalveluiden käyttösuunnitelma 2023	8
§ 15	Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategia	10
§ 16	Taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman palvelutuotantoa koskevat toimenpiteet, Perhe- ja vammaispalvelut	11
§ 17	Aloite konsultaatioryhmästä henkilökohtaisen avun työntekijöille	15
§ 18	Maksuton ehkäisy Pohjois-Savon hyvinvointialueella 1.4.2023 alkaen	17
§ 19	Viranhaltijapäätösten tarkastaminen, Perhe- ja vammaispalveluiden Itk 20.2.2023	20
§ 20	Tiedoksisaatettavat asiat 20.2.2023	21
§ 21	Muut asiat	22

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Back-Hytönen Minna	jäsen	
	Backman Pirjo	jäsen	
	Daavitsainen Risto	jäsen	
	Hirvonen Aki	jäsen	
	Luttinen Helka	jäsen	
	Niskanen Tiina	varapuheenjohtaja	
	Rissanen Mika	jäsen	
	Rönkkö Jani	jäsen	
	Väätäinen Tuula	puheenjohtaja	
	Kantanen Kati	esittelijä	
	Vartiainen Anu	pöytäkirjanpitäjä	
	Kauppinen Virpi	tekninen sihteeri	
	Mykkänen Minna	johtaja ylihoitaja	
	Turunen Riikka	tekninen sihteeri	
	Jestola Eija	toimilinjajohtaja	
	Kärkkäinen Seija - 122000	palvelualuejohtaja	
Pitkänen Minna	palvelualuejohtaja		
Raatikainen Riitta	aluehallituksen puheenjohtaja		
	Rautiainen Katja	palveluyksikköjohtaja	Läsnä klo 9.06-9.21, pykälän 16.
	Tanninen Hanna-Mari	palveluyksikköjohtaja	Läsnä klo 9.06-9.21, pykälän 16.
	Suomi Sanna	palveluyksikköjohtaja	Läsnä klo 9.06-9.21, pykälän 16.
	Pennanen Eija	palveluyksikköjohtaja	Läsnä klo 9.06-9.21, pykälän 16.
Poissa	Kokkonen Anna-Kaisa		
	Linnanmäki Vesa		
	Hedman Antti		
	Paahto Marena		
	Korhonen Marko		
	Remes Sami		

Allekirjoitukset

Tuula Väätäinen
puheenjohtaja

Anu Vartiainen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

10 - 21

Pöytäkirjan tarkastus 21.2.2023

Risto Daavitsainen
pöytäkirjantarkastaja

Aki Hirvonen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja pidetään nähtävillä Pohjois-Savon hyvinvointialueen yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.pshva.fi 27.02.2023

Perhe- ja vammaispalveluiden § 10
lautakunta

20.02.2023

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Pevamltk 20.02.2023 § 10

Kutsu kokoukseen on toimitettu sähköisen kokousjärjestelmän kautta. Kutsu on lähetetty Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 164 §:n mukaisesti vähintään 4 päivää ennen kokousta.

Hyvinvointialuelain 108 §:n mukaisesti toimitella on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Päätösehdotus Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 11
lautakunta

20.02.2023

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Pevamltk 20.02.2023 § 11

Päätösehdotus Toimielin valitsee pöytäkirjantarkastajat tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan. Pöytäkirjan tarkastajat toiminevat myös ääntenlaskijoina mahdollisten äänestysten sattuessa. Vuorossa aakkosjärjestyksessä ovat Daavitsainen Risto ja Hirvonen Aki.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 12
lautakunta

20.02.2023

Asioiden käsittelyjärjestys

Pevamltk 20.02.2023 § 12

Päätösehdotus Toimielin hyväksyy esityslistan kokouksen asioiden käsittelyjärjestykseksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Perhe- ja vammaispalveluiden
lautakunta § 13

20.02.2023

Ajankohtaiset asiat

Pevamltk 20.02.2023 § 13

- Perhe- ja vammaispalveluiden palveluyksikköjohtajien esittäytyminen
- Perhe- ja vammaispalveluiden talous
- Vammaispalveluiden rakennushankkeet
- Muu toimialueen ajankohtainen tilanne ja valmistelussa olevat asiat.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös Merkitään pöytäkirjaan, että Hanna-Mari Tanninen, Katja Rautiainen, Sanna Suomi ja Eija Pennanen esittäytyivät kokouksessa klo 9.06–9.21.

Merkittiin tiedoksi.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 14
lautakunta

20.02.2023

Perhe- ja vammaispalveluiden käyttösuunnitelma 2023 Pevamltk 20.02.2023 § 14
164/02.02.00/2022Valmistelija: Kantanen Kati, puh. 0447401951,
kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi

Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 22.12.2022 Pohjois-Savon hyvinvointialueen talousarvion vuodelle 2023, mihin pohjautuu perhe- ja vammaispalveluiden toimialan käyttösuunnitelma.

Aluevaltuuston hyväksymä talousarvio on perhe- ja vammaispalveluiden toimialan osalta sitova seuraavasti:

**PERHE- JA VAMMAISPALVELUT SITOVAT
TAVOITTEET, 1000 €**

	<u>TA 2023</u>
Toimintatuotot	9 608
Toimintakulut	157 359

Sitovat tavoitteet ovat ulkoisia tuottoja ja kuluja.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimiala koostuu kahdesta palvelualueesta; perhepalveluista ja vammaispalveluista. Palvelualueet jakaantuvat palveluyksiköihin, jotka ovat perhepalveluissa:

- perhekeskuspalvelut
- lastensuojelupalvelut

ja vammaispalveluissa:

- vammaisten asumispalvelut
- vammaisten avopalvelut.

Käyttösuunnitelmassa olevat mittarit ovat perhe- ja vammaispalveluiden lautakuntaan nähden sitovia

Esityslistan oheisaineistona:

- käyttösuunnitelma 2023, perhe- ja vammaispalveluiden toimiala

Valmistelijan päätösehdotus:

Perhe- ja vammaispalveluiden § 14
lautakunta

20.02.2023

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta hyväksyy perhe- ja vammaispalveluiden vuoden 2023 talousarvion käyttösuunnitelman.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta hyväksyy perhe- ja vammaispalveluiden vuoden 2023 talousarvion käyttösuunnitelman.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 15
lautakunta

20.02.2023

Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategia

Pevamltk 20.02.2023 § 15
660/00.01.02.04/2022

Valmistelija: Kati Kantanen puh. 044 740 1951,
kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategian valmistelusta ovat päävastuussa palvelutuotannon toimialat. Palvelustrategia tulee aluevaltuustoon 19.6.2023 hyväksyttäväksi saman aikaisesti kuin vuoden 2024 talousarvioraami. Tätä edeltävästi palvelutuotannon toimialojen lautakuntien tulee hyväksyä oman toimialansa palvelusuunnitelma toukokuussa 2023.

Valmistelussa olevan palvelustrategian tulee olla linjassa hyvinvointialueen strategian kanssa. Valmisteluaiakataulu on tiukka, mikä edellyttää niin perhe- ja vammaispalveluiden toimialan kuin lautakunnan sitoutumista palvelustrategian valmisteluun.

Helmikuun kokouksessa perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta käsittelee nykytilaa ja sen haasteita sekä ajatuksia linjauksesta palvelulupauksesta jatkovalmistelua varten.

Esittelijä	perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategian valmistelun tiedoksi ja ohjaa viranhaltijoita palvelustrategian valmistelun jatkotyöskentelystä.
Päätös	Päätettiin, että pidetään palvelustrategiasta työkokous 24.4.2023 klo 9.00-12.00. Merkittiin tiedoksi.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 16
lautakunta

20.02.2023

Taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman palvelutuotantoa koskevat toimenpiteet, Perhe- ja vammaispalvelut

Pevamltk 20.02.2023 § 16
690/00.01.02.00/2022

Valmistelija: Kati Kantanen puh. 044 740 1951,
kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus hyväksyi 29.12.2022 valtiovarainministeriön hyvinvointialueelta pyytämän lisäselvityksen siitä, miten tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman avulla varmistetaan yhtymän lainanotto kyky pitkällä aikavälillä. Ohjelma on talousarvion rinnalla velvoittava ja tavoitteiltaan sitova, jonka toteutumista seurataan säännöllisesti ohjelmassa esitetyn raportointimallin mukaisesti sekä puolivuositain valtiovarainministeriölle. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma liittyy valtiovarainministeriön hyväksymän hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamiseen. Ohjelma sisältää kokonaisvaltaisen tarkastelun hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta mukaan lukien palvelujen tuottavuutta parantavat toimenpiteet sekä niiden mitattavissa olevat taloudelliset vaikutukset. Ohjelman tavoitteena on turvata hyvinvointialueen palvelu-, kehittämis-, investointi- ja lainanhoitokyky.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma on kiinteä osa hyvinvointialueen talousarviota vuodelle 2023 ja taloussuunnitelmaa vuosille 2024-2025. Ohjelma toteuttaa hyvinvointialueen joulukuussa 2022 vahvistettua strategiaa ja pelastustoimen palvelutasopäätöstä. Lisäksi ohjelmassa on huomioitu valtioneuvoston vahvistamat pelastustoimen valtakunnalliset strategiset tavoitteet.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaan ”hyvinvointialueen palvelu- ja toimintakyky riippuu ohjelman toimenpiteiden onnistumisesta. Uudistumisen edellytyksenä on muutoskyvykkyyden lisäksi myös reaaliaikainen oikea tieto. Uudistumisen toimenpiteet eivät ole pelkästään säästötoimenpiteitä, sillä erityisesti tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta luovat pohjaa toiminnan uudistamiselle, tulopohjan vahvistamiselle, uusien teknologioiden hyödyntämiselle ja elinvoimalle”.

Aluehallituksen 21.11.2022 po. asiaa koskevan päätöksen mukaan aluevaltuustolle, aluehallitukselle ja lautakunnille tuodaan käsiteltäviksi poliittista linjausta tai päätöksiä vaativat ohjelman toimenpiteet. Operatiivisia toimenpiteitä ohjaavat ja linjaavat

Perhe- ja vammaispalveluiden
lautakunta § 16

20.02.2023

toimialajohtajat sekä linjajohtajat ja toteutuksesta vastaavat palvelutuotannon johto.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan strategisissa painopisteissä korostuvat varhaisentuen palveluiden kehittäminen, palveluverkon suunnittelu, palveluidenpeittävyden harmonisointi sekä prosessien yhtenäistäminen. Verkostoyhteistyöhön kuntien, järjestöjen ja muiden lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien tahojen kanssa panostetaan.

Perhe- ja vammaispalveluiden keskeisenä tavoitteena on:

- oikea-aikaiset, laadukkaat ja tarpeen mukaiset verkostoituneet lähipalvelut lapsille, nuorille ja lapsiperheille sekä
- vammaispalveluiden asiakkaille.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää palvelutuotannon asiakaspolkujen ja toimintamallien yhtenäistämistä, toiminnan vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden seuraamista sekä varhaisen tuen tehostamista.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla painopisteenä on myös kehittää tiedolla johtamista, asiakaslähtöisyyttä ja asiakaskokemusta sekä lisätä osallisuutta.

Taloudellisuus ja tuottavuusohjelman toimenpiteillä on perhe- ja vammaispalveluiden säästöarvio koko suunnitelmakaudella yhteensä 1,5 milj. €.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Palveluverkon suunnittelu	1. Palveluiden painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisevään ja avopainotteisempaan palvelurakenteeseen 2. kehitetään ammattihenkilöiden työnjakoa, erityistason konsultaatioita ja digitalisaatiota hyödyntäviä uusia toimintamalleja 3. varhaisentuen palveluiden kehittäminen ja tehostaminen 4. palveluiden peittävyden harmonisointi 5. Palvelu- / asiakaspolkujen yhtenäistäminen 6. prosessien yhtenäistäminen 7. Vaalijalan palveluiden yhteensovittaminen	Toteutuu aikavälillä 2025-2027 <ul style="list-style-type: none"> • Lasten ja nuorten eri sosiaali- ja terveystalouteihin hoitoon / palveluun pääsyaika (palvelujen saatavuus) • Palvelurakenne; kevyempien palvelujen osuus lisääntyy (lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö ja sosiaalinen kuntoutus) • Mielenterveyspalvelut (perustaso) ja psykiatrisen erikoissairaanhoidon %-osuudet, lisäksi psykiatrisen laitoshoidon. • Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä • Perhehoidon ja laitoshoidon %-osuus kodin ulkopuolisista sijoituksista. • Hoitoon / palveluun pääsyaika perustason palveluihin

Perhe- ja vammaispalveluiden § 16
lautakunta

20.02.2023

		<p>(palvelukokonaisuudet määritellään)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoitotakuun toteutuminen (jono, hoitotakuun ylitykset) • Ennalta ehkäisevien ja kevyiden palvelujen osuus kasvaa • Palvelutarpeen arvio ja päätös viimeistään kolmen kuukauden aikana • Tehostetun palveluasumisen, palveluasumisen ja tuetun asumisen oman toiminnan, ostopalveluiden ja palveluseteleiden kustannusten vertailu (€/asiakas) • Vammaiset henkilöt työ- ja päivätoiminnan piirissä • Tuetun työtoiminnan asiakasmäärä • Vaikeavammaisten liikkumista tukevien palvelujen saajat (vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetukset) • Kuljetuspalveluiden kustannukset €/asiakas
<p>Opiskeluhuollon monialaisen yhteistyörakenteen luominen ja organisointi</p>	<p>kuntien ja eri koulutusten järjestäjien kanssa sekä toimivien käytäntöjen tunnistaminen ja soveltaminen rajapintayhteistyössä.</p> <p>Opiskeluhuollon palveluiden organisoiminen osana hyvinvointialueen palvelukokonaisuutta.</p>	<p>Toteutunut vuoteen 2025 mennessä</p>
<p>Perhekeskuksen mallin jalkauttaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaisen tuen malli • Perhekeskuksen toimintamallin käyttöönotto koko hyvinvointialueella • yhteensovitetaan lapsiperheiden sosiaali- ja terveystyöpalvelujen, sivistyspalvelujen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä järjestöjen ja seurakuntien toiminta perheitä hyödyttäväksi toimivaksi kokonaisuudeksi. <p>Systeeminen lastensuojelun toimintamalli koko hyvinvointialueelle</p>	
<p>Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden</p>	<p>hyödynnetään hanketyössä tehtäviä mallinnuksia ja jalkautetaan toimintamalliksi</p>	

Perhe- ja vammaispalveluiden § 16
lautakunta

20.02.2023

n rakennemuutos		
--------------------	--	--

Sote-integraatiovaikutukset

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaiset toimenpiteet edistävät integraatiota ja tuovat synergiahyötyä sekä toteuttavat valtakunnallisia ja hyvinvointialueen strategisia tavoitteita.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee saaneensa tiedoksi taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman perhe- ja vammaispalveluiden palvelutuotantoa koskevat toimenpiteet. Lautakunnalle tuodaan erikseen käsiteltäviksi poliittista linjausta tai päätöksiä vaativat ohjelman toimenpiteet.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 17
lautakunta

20.02.2023

Aloite konsultaatioryhmästä henkilökohtaisen avun työntekijöille

Pevamltk 20.02.2023 § 17
1051/00.01.02.04/2022

Valmistelija: Kärkkäinen Seija, puh. 0407470506,
seija.karkkainen1@pshyvinvointialue.fi

Iisalmen vammaisneuvoston kokouksessaan 8.12.2021 tekemä aloite konsultaatioryhmästä henkilökohtaisen avun työntekijöille on toimitettu Pohjois-Savon hyvinvointialueen kirjaamoon 15.1.2023.

Aloitteessa tuodaan esille seuraavaa:

Henkilökohtaisen avun työntekijät tekevät merkittävää työtä vaikeavammaisten ihmisten hyväksi. Heillä on useinkin asiakkaina hyvin erilaisia, rajoittuneella toiminta- ja kommunikaatiokyvyllä varustettuja, aistipuutteista ja – yliherkkyyksistä kärsiviä henkilöitä. Peruskoulutus henkilökohtaisen avun tehtäviin on monella avustajalla vähäistä tai olematonta. Työssään he joutuvat toimimaan yksin ja kohtaamaan uusia hyvin arvaamattomia tilanteita niin asiakkaiden kuin myös ulkopuolisten taholta.

Tärkeää olisi, että heillä olisi mahdollisuus työnohjaukseen ja muuhun vastaavaan tukeen. Se olisi merkittävää niin työssä jaksamisen kuin työssä kehittymisen kannalta. Olisi suureksi avuksi jo se, että nämä avustajat voisivat keskenään kokoontua keskustelemaan työssä kohtaamistaan asioista, haasteista ja ongelmista. Hyviä kokemuksia ja toimintatapoja voitaisiin näin jakaa ja ongelmatilanteisiin löydettäisiin uusia näkökulmia sekä ratkaisuja. Tällainen ”konsultaatioryhmä” voisi kokoontua esimerkiksi parin kuukauden välein tai muulla asianosaisille sopivalla säännöllisyydellä. Kokoontumiskerrat olisivat esimerkiksi kahden tunnin mittaisia ja katsottaisiin työajaksi. Tätä työaikaa ei ottaisi asiakkaiden lakisääteisestä avustusajasta pois, vaan se korvattaisiin Soten toimesta erikseen. Työssä kehittymistä auttaisi, mikäli näihin kokoontumisiin saataisiin ainakin silloin tällöin mukaan ammattitaitoinen työnohjaaja. Myös eri vammaisryhmien kokemusasiantuntijoiden osallistuminen olisi tärkeää. Onhan todettu, että esimerkiksi autismin kirjon asiakkaiden kanssa toimimisessa ei hyväkään koulutus pohja ole riittävä, vaan yksilöllisessä auttamistyössä jatkuva työssä oppiminen on paras tapa saada hyviä tuloksia niin autettavan kuin työntekijän näkökulmasta.

Perhe- ja vammaispalveluiden
lautakunta § 17

20.02.2023

Asiasta on keskusteltu muutamien henkilökohtaisen avun työntekijöiden kanssa, ja he ovat pitäneen tällaista vertaistuellista konsultaatioryhmää tervetulleena.

Aloiteoikeudesta ja aloitteen käsittelystä on säännökset hyvinvointialueen hallintosäännön pykälissä 186 – 188.

Esityslistan oheisaineistona:

- Iisalmen vammaisneuvoston aloite 8.12.2021

Valmistelijan päätösehdotus:

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee aloitteen tietoonsa ja lähettää sen valmisteltavaksi vammaispalveluiden palvelualueelle ja vammaisten avopalvelujen palveluyksikköjohtajalle. Aloite on käsiteltävä 31.8.2023 mennessä.

Esittelijä	perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee aloitteen tietoonsa ja lähettää sen valmisteltavaksi vammaispalveluiden palvelualueelle ja vammaisten avopalvelujen palveluyksikköjohtajalle. Aloite on käsiteltävä 31.8.2023 mennessä.
Päätös	Merkittiin tiedoksi ja päätösehdotuksen mukaisesti valmisteltavaksi.
Jakelu	Iisalmen vammaisneuvosto Sanna Suomi

Perhe- ja vammaispalveluiden § 18
lautakunta

20.02.2023

Maksuton ehkäisy Pohjois-Savon hyvinvointialueella 1.4.2023 alkaen

Pevamltk 20.02.2023 § 18
1179/06.00.00/2023

Valmistelija: palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, puh. 0447401956,
minna.pitkanen3@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialueella toteutetaan maksutonta ehkäisyä luovuttaneiden organisaatioiden toimintaohjeiden mukaisesti ja maksuttomuuden perusteet eivät ole yhteneviä. Laajimmillaan maksuton ehkäisy tarjotaan siten, että alle 21-vuotiailla on mahdollisuus maksuttomaan lyhyt- ja pitkäaikaiseen ehkäisymenettelyyn ja maksuttomaan pitkäaikaiseen ehkäisyyn ovat oikeutettuja 21 – 24 -vuotiaat, tämän toimintaohje on voimassa Kuopion väestölle. Lisäksi on toimintaohjeita maksuttomasta ehkäisystä kaikille alle 20-vuotiaille, joko kaikilla menetelmillä tai lyhytvaikutteisilla menetelmillä tai ensimmäisen ehkäisyn aloitukseen rajatun ajan esim. 3 tai 6 kuukautta maksuttomana. Nuorten ehkäisyn lisäksi joillakin alueilla on kaiken ikäisille ensimmäinen kierukka maksuton tai ensimmäistä ehkäisyä aloittavalle ehkäisyvalmiste on maksuton 6 kuukauden ajan tai synnytyksen jälkeen minipillerit tarjotaan 3 kuukautta maksuttomana.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus hankkeessa valmistellaan hyvinvointialueen ehkäisyneuvonnan toimintasuunnitelmaa, jonka osana on tarkoitus valmistella ohje maksuttomaan ehkäisyyn. Suunnitelman valmistelu on käynnistynyt ja valmistumisaikataulu tarkentuu työskentelyn myötä. Hyvinvointialueella olevan maksuttoman ehkäisyn käytänteiden vaihtelun vuoksi on tarkoituksenmukaista linjata yhtenäiset käytännöt aiemmin.

Raskauden ehkäisyneuvonta on lakisääteistä, mutta valtakunnallista linjausta maksuttoman ehkäisyn toteuttamisesta ei ole. Kansallisesti maksuttoman ehkäisyn kokeilujen toimeenpano alkoi tammikuussa 2022 Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelmassa ja nykyisen hallitusohjelman mukaisesti kokeilu on suunnattu alle 25-vuotiaille ja kokeilun tavoitteena on kehittää ja yhtenäistää nuorille suunnattuja seksuaaliterveyspalveluja.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen talousarviossa Kuopion maksuttoman ehkäisyn tuotteiden eurovaraus on olemassa ja muilta alueilta talousarviovaraus kattaa aiempien toimintaohjeiden mukaiset kustannukset. Arvio vuotuisesta tuotekustannuksesta n. 300 000 €

Perhe- ja vammaispalveluiden
lautakunta § 18

20.02.2023

on tehty Kuopion aiemman toteuman pohjalta, josta arvioidaan talousarviossa olevan huomioitu yli 60 %.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella esitetään yhdenmukaistettavaksi maksuttoman ehkäisyn tarjoamisperusteet 1.4.2023 alkaen seuraavasti:

Pohjois-Savon hyvinvointialueen kunnissa kirjoilla olevat henkilöt:

Alle 21-vuotiaat: maksuton lyhytaikainen ja pitkäaikainen ehkäisy käytettävät valmisteet: kondomit (7 kpl/kk), ehkäisypillerit, ehkäisyrengas ja pitkäaikaisena menetelmänä ehkäisykapseli, hormoni- ja kuparikierukat

21 - 24 -vuotiaat: maksuton pitkäaikainen ehkäisy käytettävät menetelmät: hormoni- tai kuparikierukka, ehkäisykapseli ja kondomit (7 kpl/kk)
lyhytaikainen ehkäisy 21 – 24-vuotiaille, riskit, hyödyt ja toiveet huomioiden ensimmäinen 3 kuukauden pilleripakkaus koekäyttöön maksutta ja valmisteen ollessa sopiva, resepti kahdeksi vuodeksi

Valmistelijan päätösehdotus:

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää hyväksyä maksuttoman ehkäisyn tarjoamisperusteet 1.4.2023 alkaen selostusosassa esitetysti.

Sote-integraatiovaikutukset

Tarjoamisperusteilla yhtenäistetään toiminta hyvinvointialueella

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää hyväksyä maksuttoman ehkäisyn tarjoamisperusteet 1.4.2023 alkaen selostusosassa esitetysti.

Päätös Esittelijä muutti kokouksessa päätösehdotustaan seuraavasti: Maksuttoman ehkäisyn tarjoamisperusteet koskevat kaikkia ko. ikäluokan henkilöitä kotipaikkakunnasta riippumatta. Lisäksi täydennetään kohta: Lyhytaikainen ehkäisy 21 – 24-vuotiaille, riskit, hyödyt ja toiveet huomioiden ensimmäinen 3 kuukauden pilleripakkaus tai ehkäisyrengaspakkaus koekäyttöön maksutta ja valmisteen ollessa sopiva, resepti kahdeksi vuodeksi

Perhe- ja vammaispalveluiden § 18
lautakunta

20.02.2023

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 19
lautakunta

20.02.2023

Viranhaltijapäätösten tarkastaminen

Pevamltk 20.02.2023 § 19

Hyvinvointialueen hallintosäännön 59 §:n mukaan asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa hyvinvointialuelain 139 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.

Toimielimen on neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta ilmoitettava lautakunnalle niistä päätöksistä, jotka voidaan ottaa lautakunnan käsiteltäväksi.

Viranhaltijapäätösten osalta viranhaltijan on neljän päivän kuluessa päätöksen allekirjoittamisesta ilmoitettava lautakunnan alaisten viranhaltijoiden osalta lautakunnalle.

Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätösluettelot toimitetaan kaksi kertaa viikossa lautakunnan puheenjohtajalle ja esittelijälle.

Lautakunnalle ei ilmoiteta eikä sillä ole otto-oikeutta henkilöstöpäätöksiin, jotka koskevat henkilöstöasioita, jotka on mainittu hallintosäännön luvussa "Toimivalta henkilöstöasioissa".

Esityslistan lisäaineistona jaetaan:
- viranhaltijapäätösluettelo ajalta 17.1. – 13.2.2023

Esittelijä

Toimielimen puheenjohtaja

Päätösehdotus

Lautakunta ei käytä otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin. Lautakunta hyväksyy viranhaltijapöytäkirjat ja merkitsee tietoon saatetuksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 20
lautakunta

20.02.2023

Tiedoksisaatettavat asiat

Pevamltk 20.02.2023 § 20

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Toimielin merkitsee tietoon saatetuksi seuraavat asiat / asiakirjat:

Itä-Suomen aluehallintovirasto

- Päätös ISAVI/4089/2021, 26.01.2023; Ilmoituksenvaraisten sosiaalipalvelujen rekisteröinti, Niinikoti Oy, Niinivesi. Uuden toimintayksikön, Viherkumpu, lisääminen Niinikoti Oy:n alaisuuteen 2021.
- Päätös ISAVI/7604/2022, 26.1.2023; Yksityisten sosiaalipalvelujen vastuuhenkilön vaihtuminen Willmar Oy, Rautalampi.
- Päätös ISAVI/6393/2022, 7.2.2023; Ilmoitus rajatun lääkevaraston perustamisesta, Keiteleen kunta
- Päätös ISAVI/8924/2022, 7.2.2023, Yksityisen sosiaalipalvelujen toimintayksikön lopettaminen, Pohjois-Savon Muisti ry, Kuopio

Päätösehdotus Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee tiedotettavat asiat tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 21
lautakunta

20.02.2023

Muut asiat

Pevamltk 20.02.2023 § 21

- Mahdolliset muut asiat
- Alustavana tietona lautakuntien yhteisseminaari torstaina 16.3.2023.

Esittelijä Perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee tiedoksi muut asiat.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.44.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 10, § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17, § 19, § 20, § 21

Päätökset, joista ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta

Seuraavasta päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 18

Oikaisuvaatimusohjeet

Koska päätöksestä voidaan tehdä hyvinvointialueesta annetun lain 139 §:n 1 mom:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä tarkoituksenmukaisuus ja laillisuusperustein.

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja –aika

Oikaisuvaatimusviranomaisena, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Pohjois-Savon hyvinvointialue, perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta
Kirjaamo
Puijonlaaksontie 2
Rak. 3, 0 krs
70210 KUOPIO.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jäsenkuntien ja niiden jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen mukana tulee olla päätös, johon oikaisua vaaditaan, sekä selvitys siitä päivästä, mistä oikaisuvaatimusta koskeva aika edellä sanotun mukaan on luettava.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

